

PŘESTAVBA A DOSTAVBA PALÁCE BELWICZ V PRAZE 2, SENOVÁŽNÉ NÁMĚSTÍ

RECONSTRUCTION AND COMPLETION OF BELWICZ PALACE IN PRAGUE 2, SENOVÁŽNÉ SQUARE

**PAVEL SMEJKAL,
MILOSLAV SMUTEK**

Palác Belwicz byl v letech 2006 a 2007 přestavěn z víceúčelové budovy na luxusní byty v centru města.

Palace Belwicz was rebuilt from all-purpose building to luxurious flats in the centre of the city in 2006 and 2007.

HISTORIE

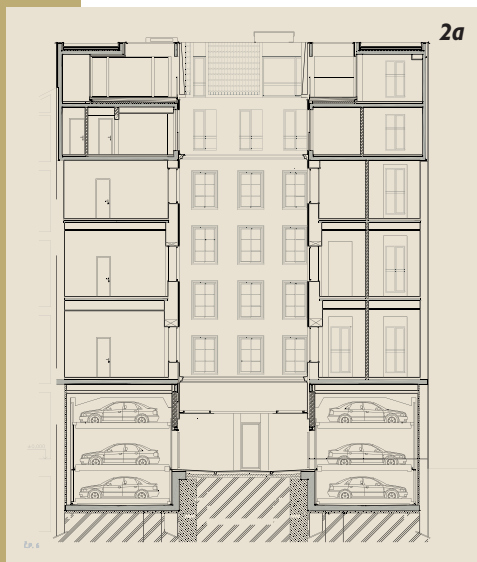
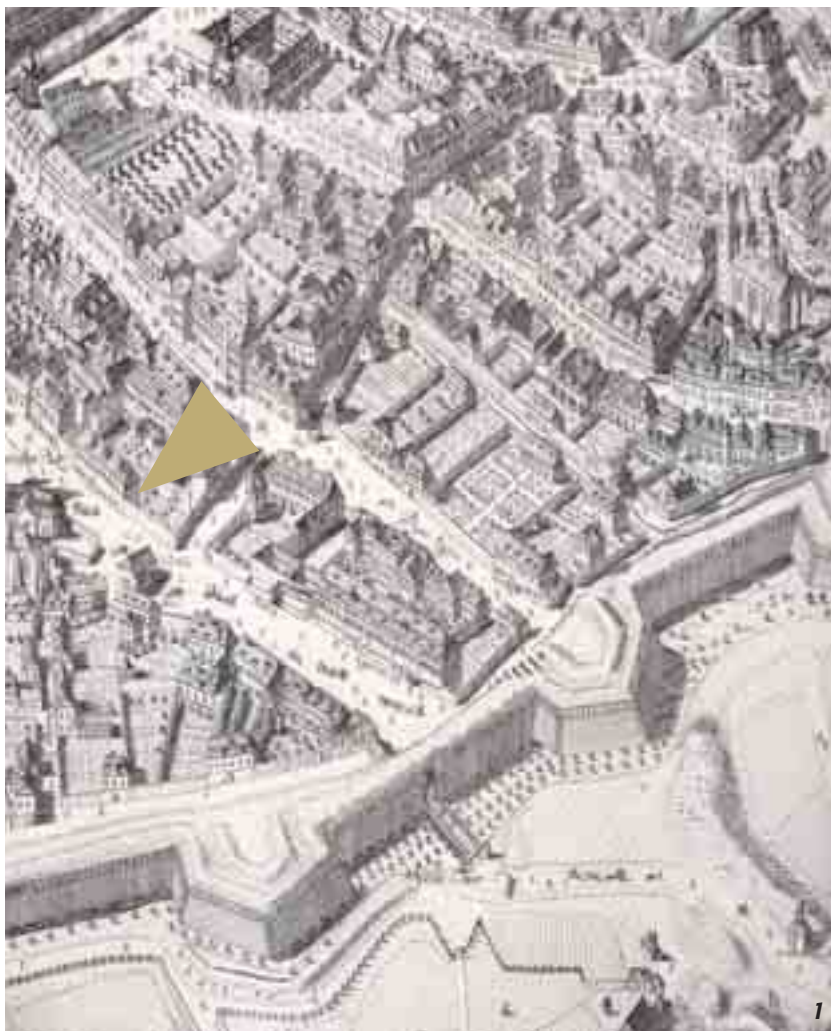
Objekt č. p. 1465 byl vystavěn po roce 1866 jako novostavba na pozemku bývalého křídla Věžníkovského paláce, obráceného do Senovážného náměstí. Z původní projektové dokumentace se zachoval plán hlavního průčelí a řez dvorem stavitele Josefa Svobody z roku 1867. V roce 1892 žádá tehdejší majitel Josef Bunzel o povolení přístavby přízemního skladiště. Dům již v této době stojí v dnešním rozsahu čtyř křídel kolem středního dvora. V roce 1913 byly provedeny dispoziční úpravy na kanceláře a skladiště se

Obr.1 Historická mapa okolí dnešního Senovážného náměstí.

Fig. 1 Historical map of the environs today's Senovážné square

Obr. 2 Řez objektem a) příčný, b) podélný

Fig. 2 Cross section of the building a) cross section, b) longitudinal section

strojním vybavením firmy Jiljí Kliner a synové. Příčné dvoupatrové dvorní stavení bylo využíváno jako sklad semen. V roce 1916 táž firma provádí drobné dispoziční úpravy v levém bočním křídle.

V roce 1934 byly z nařízení magistrátu rozděleny byty ve druhém patře domu na menší podle tehdejšího zákona o bytové péči. V témže roce byla v přízemí zřízena lékárna s laboratoří. Vchod z ulice do obchodu na levé straně přízemí byl v roce 1936 osazen novým portálem, přičemž došlo k vybourání středního pilíře a do světlíku byl osazen výtah firmou Kolben a Daněk. V roce 1937 byly byty ve druhém patře změněny na dílnu na výrobu deštníků.

V padesátých letech objekt užíval n. p. Zeměvrtný průzkum a sondy, který přestavěl původní dvorní skladiště na garáže. V roce 1968 byla provedena dispoziční úprava kanceláří v přízemí a v roce 1973 byla vystavena kotelna na plynná paliva v podkroví předního traktu. V roce 1974 byly vestavěny kanceláře do půdní-

ho prostoru tohoto traktu. V roce 1989 proběhly drobné adaptační práce v objektu, v roce 1992 nová půdní vestavba v uličním objektu.

Palác nese jméno po majitelích z roku 1623, urozeném panovi Janu Belwiczovi z Kostivic, na Beřkovicích a Střešních, jeho bratru Kašparu Mikuláši Belwiczovi a otci Zikmundovi Belwiczovi z Kostivic.

PŘESTAVBA PALÁCE

Přestavba a dostavba paláce Belwicz byla velmi náročná z hlediska stísněnosti prostor, náročných požadavků klienta a rozsahu prováděných prací.

Budova má čtyři části. Do náměstí je orientované uliční křídlo, které má půdorys pravouhého lichoběžníka o rozměrech cca 20 x 21 m se čtyřmi nadzemními podlažními s využitým podkrovím a jedním podzemním podlažím. Dispozičně se jedná o zděný dvojtrakt. Na něj navazuje dvůr lemovaný dvěma křídly šířky 7 m a délky 19 m. Jejich zadní části navazují na budovy okolní zástav-

by. Dvůr uzavírá třípodlažní dvorní trakt hloubky 13 m, podsklepený s využitým podkrovím.

Vzhledem k tomu, že budovy mají rozdílný konstrukční systém a hlavně byly kladeny diametrálně odlišné požadavky na budoucí užívání, lišily se výrazně i použité technologie.

Obr. 3 Ramenát pro renovaci cihelné klenby

Fig. 3 Stiffening truss for renovation of brick vault

Obr. 4 Konzervované stropní trávy

Fig. 4 Cured overhead wooden beams

Obr. 5 Spřažený dřevo-betonový strop před betonáží

Fig. 5 Composite wood-concrete ceiling before concreting

Obr. 6 Výztuž střechy nástavby uličního křídla

Fig. 6 Reinforcement of roof slab of street bay

Uliční křídlo

Budova má obvyklý konstrukční systém. Svislé konstrukce tvoří obvodové a střední zeď vyzdívaná z plných cihel s odstupňovanou tloušťkou. Přízemí a suterén mají všechny stropy klenuté z cihelných klebeb (obr. 3), valených nebo českých plátek. Ostatní podlaží mají tradiční stropy

tvořené příčnými dřevěnými trámy a povalovou podlahou a druhým systémem trámů, nesoucích podhledy. Jak zdivo, tak stropní konstrukce této části byly v poměrně dobrém stavu. Proto bylo ve fázi provádění stavby upuštěno od předchozí koncepce, která počítala se snesením dřevěných stropů a jejich náhradě ocelovými konstrukcemi, tvořenými stropnicemi z válcovaných profilů, trapézových plechů a dobetonávkou. Na místo původního podkroví měla být smontována ocelová konstrukce mezonetových bytů. Protože nosné trámy i povaly byly většinou ve výborném stavu, byly zvoleny spřažené dřevobetonové stropy. Původní konstrukce byla rozebrána, stropní trámy zkontrolovány a případně opraveny, poté nakonzervovány (obr. 4). Snesené povaly byly po kontrole a naimpregnování uloženy na původní místo a použity jako ztracené bednění. Spřažení tvořily ocelové hřeby v roztečích daných statickým výpočtem, odstupňovaných podle namáhání příslušného průřezu (obr. 5). Sítěmi vyztužené

stropní desky byly betonovány na separační vrstvu, aby voda z betonu neprotékala do dřeva. Nové dveřní a podobné prostupy byly prováděny tradiční technologií vytváření nadpraží postupně ze dvou stran. Vertikální konstrukce, které musely být zesíleny, byly zesilovány opásáním ocelovými profily (s ohříváním příčných pásků), nebo kompletně přezděny, případně vybetonovány.

Nástavba, která byla původně koncipovaná jako ocelový skelet, byla provedena ze železobetonu. Původní koncepce nerespektovala podélný nosný systém budovy a navíc zbytečně měnila nosný směr, což představovalo poměrně složitý skelet podpíraný nově vloženými ocelovými sloupy, u nichž bylo obtížné zajištění proti vybočení vzpěrem. Nový deskostěnový betonový systém plně respektuje nosný systém budovy. Odpadl transport dlouhých a těžkých ocelových profilů, při němž mohlo být jen minimálně použito mechanizace a musely by se dopravovat na místo určené ručně, jak říkáj stav-

Obr. 7 Betonáž střechy nástavby uličního křídla

Fig. 7 Concreting of roff slab of street bay

Obr. 8 Provizorní podepření dvorního křídla před vybudováním parkovacích zakladačů

Fig. 8 Temporary supporting of yards bay before building of stowing parking

Obr. 9 Betonové monolitické nadpraží vjezdů do parkovacích zakladačů

Fig. 9 In-situ concrete head of entrance in stowing parking

Obr. 10 Vytužení stěn nástavby dvorních křídel

Fig. 10 Wall reinforcement of yards bays bulkhead

baňi „v teplech“. Prakticky celá betonová konstrukce byla provedena pod ochrannou původního krovu a střešní krytiny. To samozřejmě práce výrazně zpříjemnilo, na druhou stranu to vyžadovalo řadu technologických opatření, která si vynutily tzv. montážní stavy. Krov byl přikotven ke spodní části budovy jako prevence proti podfouknutí, a tím nadzvednutí nebo případně destruování.

Boční dvorní křídla

Spodní části těchto křídel budou sloužit jako parkovací stání. Aby bylo možno splnit požadavky úřadů na počty parkovacích stání, zvolil klient parkování ve dvoupatrových zakladačích. Ty jsou umístěny v původních sklepech a původním přízemí, přičemž horní podlaží zůstala zachována. To vyžadovalo podchycení ponechané nadzemní části dočasnou ocelovou konstrukcí, postavenou na pilířích tryskové injektáže, a vybudování nových konstrukcí (obr. 8). Po aktivaci ocelové konstrukce byly demolovány konstrukce původního přízemí a sklepů. Ty byly prohloubeny na požadovanou úroveň a okolní stěny byly očistěny (mimořádně vzorně vyzděné kvádkové opukové zdivo). Založení jak garáží, tak horní části bylo vytvořeno pomocí železobetonové vany. Její stěnu v zadní části (přiléhající k okolním budovám) tvoří původní zdivo, na bocích mají nové betonové stěny výšku na dvě podlaží. Ve straně vedoucí do dvora je stěna jen suterénní. Pod ochranou provizorní ocelové konstrukce byla vytvořena nová nosná konstrukce vjezdů do parkovacích zakladačů (obr. 9). Vzhledem k prostorové stísněnosti byly navrženy a osazeny prefabrikované subtilní železobetonové sloupy situované mezi vjezdy. Nad nimi byl vybetonován relativně vysoký monolitický nosník, tvořící nadpraží a podpírající v definitivním stavu cihelnou obvodovou stěnu.

Stropní konstrukce ponechávaných nadzemních podlaží byly sneseny a nahrazeny ocelovými, tedy stropnicemi z válcovaných profilů, trápézovými plechy a betonovou deskou. Zvýšení o jedno až dvě podlaží bylo deskostěnovou železobetonovou konstrukcí.

Dvorní trakt

Ve dvorním traktu byly stavební zásahy nejrazantnější. Nosnou konstrukci tvořily obvodové stěny a šestice středních pilířů v suterénu a přízemí vyzděné a zaklopené cihelnými klenbami. V dalších pod-

Obr. 11 Bednění nástavby dvorních křídel
Fig. 11 Formwork of yards bays bulkhead

lažích byly sloupy litinové, kruhového průřezu, stropy tvořily dřevěné průvlaky a na nich byly uloženy dřevěné trámové stropy.

Vzhledem k tomu, že konstrukce nadzemních podlaží byly ve špatném stavu, byla tato podlaží snesena. Ponechán byl suterén a přízemí, které mají cihelné stěny a cihelné valené klenby. Na tuto část byl vybetonován nový objekt jako stěnová železobetonová konstrukce, tedy nosné stěny a betonové stropní desky (obr. 10, 11).

SOUČINNOST STAVBY S PROJEKTANTEM A TECHNICKÝM DOZOREM INVESTORA

Přestavba paláce Belwitz byla poměrně rozsáhlá a v některých bodech i dost odvážná. To bylo možné také díky velmi úzké spolupráci TDI s projektantem, který získal zkušenosti již na jiných historických objektech v centru Prahy, a vzájemně, takřka bezmezně důvěře. Odvážné řešení bylo možné navrhnout i proto, že technický dozor investora prováděl velmi zkušený stavební inženýr s rozsáhlou praxí jak v ČR, tak v zahraničí. Důležitá, kromě jeho erudice, byla i jeho stálá přítomnost na stavbě, detailní znalost řešení a naprostá důslednost, co se týče pracovních a zejména kontrolních činností na místě. V místech, kde byly vkládány nové nebo dočasné podpůrné konstrukce, byly důsledně kontrolovány jejich aktivace včetně kontroly sednutí podpíraných částí budovy.

Veškeré stavební práce byly provedeny velmi pečlivě a profesně čistě, počínaje

Literatura:

- [1] Rekonstrukce objektů Senovážné nám. 1465/7, technická zpráva k projektové dokumentaci, Atelier A4, s. r. o., Ruská 971/92, 100 00 Praha 10, 10.2005
- [2] Archivní rešerše historie domu Senovážné nám. 1465/7, poskytnutá Body International, spol. s r. o., Senovážné nám. 7, 110 00 Praha 1, Mgr. Ing. Jan Beránek a Mrg. Kateřina Hanzlíková, 01.2005

podchycením budovy a budoucích provizorních podpůrných konstrukcí. Stavba byla očistěna od nenosných konstrukcí, starých omítek a poškozených stropních dřevěných konstrukcí. Ponechané dřevěné konstrukce byly opatřeny nátěry proti napadení houbou nebo škůdci.

Betonové konstrukce byly použity jednak pro vytvoření van pro zakladačové systémy, tvořící současně nové založení adaptovaných bočních dvorních křídel, jednak pro spřažené dřevobetonové stropní konstrukce v uliční části objektu. V neposlední řadě pro nové části uličního i dvorního příčného traktu.

ZÁVĚR

Při přestavbě a dostavbě domu č. p. 1465 na Senovážném náměstí se podařilo zachovat původní konstrukce ve značném rozsahu a vložit nové s minimálním dopadem na konstrukce původní s plným respektováním nosného systému budovy.

Přehled zúčastněných

Investor	BODY INTERNATIONAL BROKERS, a. s.,
Hlavní projektant	Atelier A4, s. r. o.
Statická část	RECOC, s. r. o.
Dodavatel stavby	Stavby, a. s.

Ing. Pavel Smejkal, CSc.
BODY INTERNATIONAL, s. r. o.
Ovocný trh 11, 110 00 Praha 1
tel.: 224 211 914, fax: 224 212 428
e-mail: smejkal@body-brokers.cz
www.body-brokers.cz

Ing. Miloslav Smutek
RECOC, s. r. o.
Seydlerova 2451/8, 158 00 Praha 13
tel.: 251 624 661, fax: 251 624 609
e-mail: miloslav.smutek@recoc.cz
www.recoc.cz